kriti potrebščine prebivalstva tudi pri slabejšemu delu. Polagoma pa je naraslo število prebivalstva. Samo umevno je, da je z vedno naraščajočim številom prebivalstva narasla tudi življenska potrebščina istega. Zemljišča so postala vsled tega slabejša, nosila so veliko manj, tako zvana „stara sila“ ni mogla več veliko napraviti.

Bila je to čisto naravna posledica dosedanjega načina gospodarstva: zemlji se je odvzelo vedno več, dalo se ji je pa malo ali ničesar nazaj. Pravo ni uspešno gnojenje se ni vpeljalo, kajti nikdo in imel pravi pojem o rastlinah in o redilnih snovih, katere potrebujejo rastline. Takratno gnojenje je bilo čisto mehanično; gnojilo se je brez načrta in cilja s slabim hlevnim gnojem, kajti o razumnem ravnanju z gnojem ni nikdo ničesar vedel. Umetno ali mineralno gnojenje je bilo izključeno in to iz ednostavnega vzroka, ker ni nikdo za tako gnojenje vedel. Gnojilo se je, kakor rečeno, z organičnim (hlevnim) gnojem; mislilo se je, da je „humus“ redilnega vpliva za rastline.

Ta nauk pa je preknenil nakrat mož, ki je bil največji kemik preteklega stoletja, namreč Jušt pl. Liebig. Ta učenjak je dokazal, da osiromašijo zemljo vsi tisti plodovi, katere ne porabi kmet sam, temveč jih proda, kakor n. p. žitje, krma, meso itd. Z vsakim „mecnom“ žitja proda kmet kos svojega posestva; in prodal bode polagoma vse, ako ne daje zemlji to nazaj in sicer v obliki primernega gnojenja.

Obenem je popisal Liebig pravi nauk o življenju rastlin in je spremenil ta nauk tudi v prakso. Naravnost krasni uspehi so dokazali resničnost njegovih trditev. Zdaj, ko se je vedlo, iz katerih snovi obstoji rastlina in katere redilne snovi potrebuje, ter katere jemlje iz zemlje in tla, — zdaj se je pričelo lahko pametno, premišljeno obdelovanje zemlje.

Uspehi znanstvenega dela na polju izreje rastlin in napredek v gnojni industriji sta napravila velik preobrat v kmetijskem podjetju. Znanost je napravila torej kmetijstvu mejni kamen; napravila sta kmeta pametnejšega in neodvisnejšega od lokalnih razmer.

Izobraženi kmet stoji danes prost tukaj, ker pozna dobro bistvo in delo naturo. Iz izstradane, revne zemlje napravi s primernim gnojenjem in primerno vrsto rastlin plodovito zemljišče. Uspešne lokalne razmere zemlje porabi popolnoma s tem, da sadi le rastline, ki se na tej zemlji dobro razvijejo.

Res presenečeni smo, ako pogledamo razmere prejšnega in sedanjega časa na polju kmetijskega proizvajanja. Stanje kulturnih rastlin v prejšnih časih je bilo slabo, ker je primanjkovalo redilnih snovij, in vsled tega so bile slabe letine na dnevnem redu. Danes pa opazujemo lepo napredovanje. Dandanes dobimo od primerno obdelanih travnikov še enkrat toliko kakor preje. Istotako in s tem napreduje živinoreja. Njive in paše imajo vse drugo lice. Na mestu slabih rastlin vidiš temnozeleno pašo, bogato žitje. Slabejšo travo smo nadomestili z boljšo. Proti škodljivcem in slabemu vremenu se borimo tudi z zdravimi, močnimi rastlinami!

Torej: ako hoče danes kmet napredovati, imeti mora veliko znanja le potom znanja bode razumel današnji čas in si delal koristi. Slabo znanje je opetovano povod podjetjam, ki napravijo kmetu veliko škode. In potem pravijo taki kmetje, da je vse škodljivo, kar prinese novi čas. Zato tudi je velik del kmetov nasprotnik boljše izobrazbe. V korist državi je torej ako delujemo za večjo izobrazbo kmetov. Ako bodo kmetje izobraženi, potem stopijo dobitki in uspehi znanosti na kmetijskem polju tudi pri mali in srednji posesti v veljavo.

Gospodarske.

Sejmi na Štajerskem. Dne 11. marca: Sv. Ana na Algenu v okraju Fehring (letni); — Deutsch-Landsberg (kramarski in živinski); — — Dol v okraju Laško (letni); — Feldbach (letni in važni živinski); — Friedberg (letni in živinski); — Garrach v okraju Weiz (letni in živinski); Sv. Jurij na taboru v okraju Vransko (živinski); — Kainach v okraju Voitsberg (letni in živinski); — Kapela v okraju Brežice (letni); — Lemberg v okraju Šmarje; Šmarje pri Jelšah (živinski); — Ščavnica (letni in živinski); — Strass v okraju Lipnica (letni in živinski); — Sp. Pulskava v okraju Maribor (živinski); — Waltersdorf (letni in živinski); — Vohret v okraju Marenberg (živinski); — Klein v okraju Lipnica (prašičji); — Stubenberg (letni); — dne 12. marca: Ormuž (svinjski); — Fering (letni in živinski); — Sv. Jurij južna železnica v okraju Celje (letni in živinski); — St. Ožbald v okraju Eibiswald (živinski); — Salla v okraju Voitsberg (živinski); — Übelbach (letni in živinski); — Celnica pri Mariboru (živinski); — Preding v okraju Wildon (letni in živinski); — 13. marca: Gradec (sejem z žitjem, mrvo in slamo ter lesom); — Maribor (živinski); — Ptuj (veliki svinjski); — 14. marca: Gradec (goveji); — Breg pri Ptuju (svinjski).

Stlačen gnoj. Če hočeš imeti dober gnoj, ga moraš tlačiti. To je glavno pravilo za dobro ravnanje z gnojem. Le žal, da se naši gospodarji taco malo zmenijo za tlačenje gnoja. Navadno ga puste v razkopanih kupih, kakor ga tja namečejo. Na ta način se ga prijema škodljiva plesnoba, na ta način ga dež bolj izpira, in na ta način vhajajo tudi veliko lažje vse tiste snovi, ki puhte iz gnoja v zrak. Gnoj se bolj suši in kvari. Vse to vedo tudi naši gospodarji. Oni tudi vedo, da je med plesnivim in izpranim gnojem in med mastnim gnojem velika razlika, ali vendar jih ne pripraviš do tega, da bi gnoj poravnali in tlačili! Ali ni to čudno? Po drugih naprednih deželah najdeš povsod na kmetih skrbno napravljeno in stlačene kupe gnoja, pri nas pa povsod razkopane, kakor da bi ne poznali vrednosti gnoja. Kdor z gnojem slabo ravna, dela pri gnoju ravno tako škodo, kakor bi jo delal s senom, ako bi ga spravljal pod streho, ki ne drži vode. Zapomnimo si to!

Za dom in družino.

Za vodo neprodorno plahto dobiš, če namažeš s čopičem navadno platno na obeh straneh z lanenim oljem in ga potem 8 dni razobešiš v senci, da se posuši. Potem je namazati platno v drugič in sušiti 14 dni. Taka plahta traja lahko tudi 10 let. Stroški za olje znašajo okoli 10 vin. za 1 štirjaški meter.

Po „Prim. Gosp.“

Mrzle noge. Neki naturni zdravnik priporoča sledeče sredstvo proti mrzlim nogem: Ovij nogo s polo papirja in obleči potem šele nogavico. Tudi ponoči pomaga papir proti mrzli nogi bolj kakor vsako drugo sredstvo.

„Paprika-šnicel.“ Za 1 kilo telečjega „šniceljna“ vzemi v kaserolo 100 gramov putra in 100 gramov razrezanega špeha. To pustiš kratki čas na ognju, da se razpusti, dodaš nožovo špico paprike in nekaj sesekane čebule in položiš v to soljeni ter zdrobljeni „šnicel.“ V to pomešaš 2 žlici moke in dodaš malo juhe. ¼ ure pred pojedinjo dodaš še nekaj kisle smetane. Za vse to rabiš manj kot 1 uro.

Terpentinovo olje naj bi bilo vedno v vsaki hiši, kajti porabiti se da vedno. Jako dober je za varstvo proti moljem; treba je le kraje, kjer se molji nahajajo, poškropiti. Tudi proti stenicam pomaga in ravno tako proti mravljam. Tudi je terpentinovo olje izborno sredstvo proti opeklinam; že par kapljic odstrani bolečine. Ako te noge bolijo (ali pri kurjih očesih) obveži jih z cunjo, ki je namočena v terpentinu. Ako imaš revmatizem, namaži se s terpentinom. Oljnate slike očištiš najbolje s terpentinom v gorki vodi; oljnate fleke v obleki odstraniš tudi z njim.

Poslano. Neki „šmirfink“ me napada v ljubljanskem „Slovencu“, da sem napadal na nekem zborovanju duhovne. Za svoje nastopanje sicer nisem nikomur odgovoren, zlasti pa takim lažnikom ne. Ali vkljub temu izjavim, da je očitanje v „Slovencu“ nesramna laž in pozivljam dopisuna, naj pove svoje ime, da se mu lahko drugače odgovori. Za svojo trgovino pa bodem sam skrbel in ne potrebujem „dobrih naukov“ take strahopetne fakinaže.

V Ptuju, sušča 1907.

Leopold Slawitsch.

Listnica uredništva in upravništva.

Loke pri Žužmu. Prihodnjič! — **G. Apnar, Neumühl:** Plačano do 1. prosinca 1907. — **Gostilničar v Laškem:** Plačano do 15. svečana 1908. — **Sušnik, Mörs:** Za ¾ leta 3·75 kron. Pozdr. — **V. K. Jeruzalem:** Plačano do 1. prosinca 19[illegible] — **Poljana p. Podčetrtek:** Sprejeli smo 6 K. Plač. 1. decembra 1906.

Loterijske številke.

Gradec, dne 23. februarja: 51, 59, 88, [illegible]
Trst, dne 2. marca: 14, 66, 7, 4[illegible]

„Štajerc“

je najprimernejši list za inzerate. V „Štaj[illegible] objavljena

oznanila

o trgovskih zadevah, o obrtniških stvar[illegible] prodaji in nakupu zemljišč, hiš itd. sploh [illegible] oznanilo, ki se naj čimbolj v javnosti razš[illegible] imajo

polni uspeh,

kajti „Štajerc“ je najcenejši in bolj razširjeni list na Štajerske[illegible] Koroškem.

Vsakdo inzeriraj v „Štajercu“!

Krepki, mladi delavci zemljška dela

se sprejmejo za dobro plačo pri

„bager“-podjetju (Bagger- und Abraumbe[illegible]

firme Rob. Berndt

v Voitsbergu-Zungtalu.

Redka priložnost za kupiti!

Posestvo 12 oralov skupaj, obstoji iz sad[illegible] nikov (krme za tri krave) njiv, vinograd, [illegible] bukov, hrastov in smrekov gozd za podirati, [illegible] iz vsem gospodarskim in vinogradnim posl[illegible] in spravo, vse v dobrem stanu. Oddaljeno [illegible] nut od komisiske ceste in 40 minut od okr[illegible] glavarstva, se zavoljo starosti posestnik [illegible] 2000 gold. proda in lahko vstane 1500 [illegible] vknjiženih. Bližnejša poročila da **Vincenc Pr[illegible]** posestnik v Poličanah na Spod. Štajerski.

Gostilna z mesarijo

prodajalna žganja, na glavni cesti, v večjem kraju m[illegible] okolice, živinski in svinjski hlevi, sobe za tujce, vrtovi, k[illegible] polja se takoj daje v najem ali proda. Potrebni [illegible] 6.000 do 8.000 gold., drugo ostane lahko vknjiženo. [illegible] vprašanje na „F. 600“ poste restante, Maribor.